

Bruselj, 17. oktober 2019
(OR. en)

12765/19

SOC 651
EMPL 495
ILO 6
ONU 101

DOPIS

Pošiljatelj:	Odbor stalnih predstavnikov (1. del)
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	12614/19
Zadeva:	Prihodnost dela: Evropska unija podpira deklaracijo ob stoletnici Mednarodne organizacije dela (MOD) – osnutek sklepov Sveta

V okviru priprav na sejo Sveta 24. oktobra 2019 vam pošiljamo osnutek sklepov Sveta z naslovom „Prihodnost dela: Evropska unija podpira deklaracijo ob stoletnici Mednarodne organizacije dela (MOD)“, ki ga je pripravil Odbor stalnih predstavnikov.

Prihodnost dela: Evropska unija podpira deklaracijo ob stoletnici Mednarodne organizacije dela (MOD)

Osnutek sklepov Sveta

OB OPOZARJANJU NA NASLEDNJE:

1. Cilj Evropske unije je med drugim spodbujanje miru in blaginje njenih narodov ter prizadevanje za visokokonkurenčno socialno tržno gospodarstvo, usmerjeno v doseganje polne zaposlenosti in socialnega napredka, med drugim tudi s priznavanjem in spodbujanjem socialnega dialoga iz naslova X Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).
2. Socialna pravičnost, enake možnosti, solidarnost in spoštovanje človekovih pravic so vrednote, zapisane v Pogodbi Evropske unije in Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, ter pomembni elementi notranje in zunanje politike Unije.
3. EU ima enake vrednote, načela in cilje kot so vrednote, načela in cilji Mednarodne organizacije dela (MOD), določeni v ustavi MOD¹ in filadelfijski deklaraciji (1944)², pa tudi cilji in zaveze, določeni v Deklaraciji o temeljnih načelih in pravicah pri delu iz leta 1998³, Deklaraciji o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo iz leta 2008⁴, nazadnje pa tudi v Deklaraciji ob stoletnici MOD za prihodnost dela iz leta 2019⁵, ki jo je pozdravila tudi Generalna skupščina Združenih narodov⁶.

¹ www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:0::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453907:NO.

² „Deklaracija MOD o ciljih in smotrih Mednarodne organizacije dela (filadelfijska deklaracija)“, ki jo je Mednarodna konferenca dela sprejela na 26. zasedanju v Filadelfiji 10. maja 1944.

³ „Deklaracija MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu“, ki jo je Mednarodna konferenca dela sprejela na 86. zasedanju v Ženevi 18. junija 1998.

⁴ „Deklaracija MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo“, ki jo je Mednarodna konferenca dela sprejela na 97. zasedanju v Ženevi 10. junija 2008.

⁵ „Deklaracija ob stoletnici MOD za prihodnost dela“, ki jo je konferenca sprejela na 108. zasedanju v Ženevi 21. junija 2019.

⁶ Resolucija Generalne skupščine Združenih narodov 73/342 z dne 20. septembra 2019 o Deklaraciji ob stoletnici Mednarodne organizacije dela za prihodnost dela.

4. Mednarodna organizacija dela spodbuja tristranski socialni dialog ter dialog med delavci in delodajalci. Spodbujanje sodelovanja med državami članicami pri kolektivnih pogajanjih ter podpiranje socialnega dialoga in tristranskih posvetovanj sta prav tako vključena v PDEU.
5. EU spodbuja izvajanje mednarodnih standardov dela ter temeljnih načel in pravic pri delu na svetovni ravni, med drugim s trgovinskimi in drugimi sporazumi, pa tudi z enostranskimi trgovinskimi sporazumi EU, kot je posebna shema splošnih tarifnih preferencialov EU.
6. EU je zavezana spodbujanju dostojnega dela za vse, kot je določeno v agendi ZN za trajnostni razvoj do leta 2030.
7. Evropski steber socialnih pravic je vodilo EU in njenih držav članic pri doseganju učinkovitih zaposlovalnih in socialnih rezultatov, ki jim omogočajo soočanje s sedanjimi in prihodnjimi izzivi.
8. Evropski svet je v sklepih iz junija 2019 o strateški agendi za EU⁷ pozval Svet in Komisijo, naj nadaljujeta delo v zvezi s pogoji, spodbudami in ustreznim okvirom, ki jih je treba uvesti, da bi zagotovili prehod na podnebno nevtrarno EU v skladu s Pariškim sporazumom in pri tem ohranili evropsko konkurenčnost, ki bo hkrati pravična in socialno uravnotežena.

OB PRIZNAVANJU NASLEDNJEGA:

9. V zadnjem stoletju je MOD s svojim ustavnim mandatom prispevala k blaženju socialnih nemirov in izboljšanju socialne pravičnosti na podlagi mednarodnih standardov dela, med drugim tudi s spodbujanjem socialnega dialoga.

⁷ EUCO 9/19.

10. Svet dela se spreminja kot še nikoli doslej, zlasti zaradi demografskih, okoljskih in tehnoloških sprememb, globalizacije, pa tudi zaradi drugih sprememb, kot je povečanje mednarodne mobilnosti delovne sile. Številni izzivi so globalni, zato je potrebna svetovna vizija za prihodnost dela.
11. Če želimo učinkovito zaščititi delavce in pri tem upoštevati potrebe podjetij, je pomembno, da se odzivamo na to, kako se razvija svet dela. Delovni standardi bi zato morali biti jasni, trdni in aktualni.
12. Učinkovit nadzorni sistem MOD je ključnega pomena za spodbujanje socialne pravičnosti in dostojnega dela za vse na svetu.

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

13. Med političnimi priporočili iz poročila Svetovne komisije MOD za prihodnost dela „Work for a Brighter Future“⁸ (Delo za svetlejšo prihodnost) sta povečanje naložb v zmogljivosti ljudi in v institucije dela ter spodbujanje dostojnega in trajnostnega dela. V priporočilih je poudarjena tudi vloga MOD v večstranski strukturi.

OB POZDRAVLJANJU:

14. deklaracije ob stoletnici MOD za prihodnost dela iz leta 2019 ter OB ZADOVOLJSTVU ZARADI UGOTOVITVE, da je v njej uporabljen pristop, ki je osredotočen na ljudi, in da zagotavlja globalne smernice za oblikovanje prihodnosti dela, tako da na skladen in celovit način obravnava priložnosti in izzive, ki se pojavljajo v spreminjajočem se svetu dela.
15. potrditve, da so varni in zdravi delovni pogoji bistveni za dostojno delo.

⁸ <https://www.ilo.org/infostories/en-GB/Campaigns/future-work/global-commission#agenda>.

SPODBUJA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

16. nadaljujejo prizadevanja za ratifikacijo in uporabo posodobljenih konvencij in protokolov MOD kot konkreten prispevek k izboljšanju ratifikacije in uporabe teh instrumentov na svetovni ravni;
17. pospešijo prizadevanja za spodbujanje ciljev trajnostnega razvoja ZN v zvezi z dostojnim delom ter s tem oblikujejo pravično, vključujočo in varno prihodnost dela za vse;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN EVROPSKO KOMISIJO, naj na podlagi svojih pristojnosti in ob upoštevanju nacionalnih okoliščin ter vloge in avtonomije socialnih partnerjev v skladu z deklaracijo ob stoletnici MOD okrepijo svoja prizadevanja in ustrezno ukrepajo, da bi lahko:

18. podpirale konvencije, protokole in priporočila MOD, zlasti tiste o temeljnih pravicah pri delu, ki jih je MOD klasificirala kot posodobljene, s čimer se bodo izboljšali pošteni pogoji dela za vse;
19. ob upoštevanju pomembne vloge multinacionalnih podjetij spodbujale odgovorno upravljanje v svetovnih dobavnih verigah, med drugim tudi z družbeno odgovornostjo podjetij, potrebno skrbnostjo v zvezi s človekovimi pravicami⁹ in spodbujanjem dostojnega dela ter socialne zaščite in zaščite delavcev; dale jasno vedeti, kaj se v zvezi z odgovornim poslovanjem od podjetij pričakuje, in v primeru, da ta pričakovanja niso ustrezno izpolnjena, preučile, ali so potrebni posebni ukrepi;

⁹ V skladu z vodilnimi načeli ZN o podjetništvu in človekovih pravicah iz leta 2011 in tristransko deklaracijo MOD o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike, peta izdaja, 2017.

20. podpirale razvoj spodbudnega okolja za podjetništvo in trajnostna podjetja, zlasti mikro, mala in srednja podjetja, pa tudi za zadruge ter socialno in solidarnostno gospodarstvo, da bi zagotovili dostojno delo, produktivno zaposlenost in boljše življenjske standarde za vse;
21. sprejele ukrepe, potrebne za odpravo dela otrok in prisilnega dela ter nasilja in nadlegovanja v svetu dela;
22. zagotovile dosledno spoštovanje načel enakosti spolov in nediskriminacije ter z zagotavljanjem enakih možnosti in obravnave, vključno z enakim plačilom za enakovredno delo, ter enakim dostopom do položajev odločanja pospešile prizadevanja za doseganje enakosti spolov v svetu dela; ustvarile spodbudno okolje za uravnoteženo delitev družinskih obveznosti ter boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja za vse, tudi s spodbujanjem naložb v gospodarstvo oskrbe;
23. zagotovile enake možnosti in obravnavo v svetu dela za invalide in osebe v ranljivem položaju;
24. omogočale učinkovito vključevanje mladih v svet dela in aktivno staranje starejših delavcev;
25. podpirale prizadevanja za vključitev pravice do varnih in zdravih delovnih pogojev v okvir MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu;
26. okrepile prizadevanja za pošten in pravičen prehod na okoljsko, gospodarsko in socialno trajnostno prihodnost dela, v kateri je manj neenakosti; v ta namen med drugim podprle razvoj znanj in spretnosti ter stalno vseživljenjsko učenje in mobilnost v poklicnem življenju ter zagotovile, da se sistemi izobraževanja in usposabljanja odzivajo na potrebe trga dela, hkrati pa prispevajo k osebnemu razvoju posameznika;

27. po potrebi okrepile sisteme socialne zaščite za vse delavce in samozaposlene, da bi bili primerni, trajnostni in dostopni; prilagodile socialno zaščito in zaščito dela razvoju v svetu dela;
28. okrepile institucije dela, zlasti urade za delo in inšpekcijo dela, ter spodbujale učinkovito izvajanje mednarodnih delovnih standardov za zaščito vseh delavcev, tudi v novih oblikah dela, in prehod z neformalne na formalno ekonomijo; zagotovile ustrezno varstvo zasebnosti in osebnih podatkov ter se po potrebi odzivale na izzive in priložnosti, zlasti v okviru digitalne preobrazbe dela, vključno s platformnim delom;
29. v prizadevanju za pristop k prihodnosti dela, ki je osredotočen na ljudi, spodbujale dostojno delo prek skladnosti politike v multilateralnem sistemu, vključno s politikami na področju gospodarstva, zaposlovanja, sociale, okolja, trgovine in industrije ter razvojnim sodelovanjem;
30. okrepile socialni dialog na vseh ravneh in v vseh oblikah, vključno s čezmejnimi sodelovanjem, da se zagotovi dejavna udeležba socialnih partnerjev pri oblikovanju prihodnosti dela in vzpostavljanju socialne pravičnosti, tudi z učinkovitim priznavanjem pravice do pogajanj za sklenitev kolektivnih pogodb in z razmislekom o zakonsko določenih ali dogovorjenih ustreznih minimalnih plačah;

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, naj:

31. ob upoštevanju deklaracije ob stoletnici MOD za prihodnost dela, evropskega stebra socialnih pravic in agende za trajnostni razvoj do leta 2030 posodobi sporočilo iz leta 2006 „Spodbujanje dostojnega dela za vse – prispevek EU k izvajanju agende za dostojno delo po svetu“.

Referenčni dokumenti

1. Evropska unija

- Evropski steber socialnih pravic (UL C 428, 13. 12. 2017, str. 10)
- Novo evropsko soglasje o razvoju: „Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost“ (UL C 210, 30. 6. 2017, str. 1.)

Pomembni sklepi Sveta

- Sklepi Sveta o dostojnem delu za vse (15496/06)
- Strateški okvir EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2014–2020: prilagoditev novim izzivom – sklepi Sveta (7013/15)
- Sklepi Sveta o akcijskem načrtu za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2015-2019
- Trgovinska in naložbena politika EU – sklepi Sveta (14708/15)
- EU in odgovorne globalne vrednostne verige – sklepi Sveta (8833/16)
- Sklepi Sveta o podjetništvu in človekovih pravicah (10254/16)
- Nov začetek za močan socialni dialog – sklepi Sveta (10449/16)
- Sklepi Sveta o delu otrok (10244/16)
- Trajnostna prihodnost Evrope: odziv EU na agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 – sklepi Sveta (10370/17)
- Sklepi Sveta o prihodnosti dela: naj bo e-lahko (15506/17)
- Sklepi Sveta o mladih in prihodnosti dela (8754/19)
- Sklepi Sveta o spreminjajočem se svetu dela: preudarki o novih oblikah dela ter posledicah za varnost in zdravje delavcev (10354/19)

2. Mednarodna organizacija dela

Deklaracije MOD:

- Deklaracija ob stoletnici MOD za prihodnost dela, 2019
- Tristranska deklaracija o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike, peta izdaja, 2017
- Deklaracija MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu, 1998; priloga revidirana leta 2010
- Deklaracija MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo, 2008
- Filadelfijska deklaracija MOD, 1944

Temeljne konvencije MOD:

Svoboda združevanja in kolektivna pogajanja

- Konvencija št. 87 o sindikalni svobodi in varstvu sindikalnih pravic, 1948
- Konvencija št. 98 o uporabi načel o pravicah organiziranja in kolektivnega dogovarjanja, 1949

Odprava prisilnega in obveznega dela

- Konvencija št. 29 o odpravi prisilnega dela, 1930
- Protokol h Konvenciji št. 29 o prisilnem ali obveznem delu, 1930
- Konvencija št. 105 o odpravi prisilnega dela, 1957

Odprava diskriminacije pri zaposlovanju in poklicih

- Konvencija št. 100 o enakem nagrajevanju žensk in moških za enako delo, 1951
- Konvencija št. 111 o diskriminaciji pri zaposlovanju in poklicih, 1958

Odprava dela otrok

- Konvencija št. 138 o minimalni starosti za sklenitev delovnega razmerja, 1973
- Konvencija št. 182 o prepovedi najhujših oblik dela otrok, 1999

Konvencije MOD o upravljanju:

- Konvencija št. 81 o inšpekciji dela, 1947
- Konvencija št. 122 o politiki zaposlovanja, 1964
- Konvencija št. 129 o inšpekciji dela (kmetijstvo), 1969
- Konvencija št. 144 o tristranskih posvetovanjih za spodbujanje izvajanja mednarodnih delovnih standardov, 1976

Druge pomembne konvencije MOD:

- Konvencija št. 155 o varnosti in zdravju pri delu, 1981
- Konvencija št. 187 o promocijskem okviru za varnost in zdravje pri delu, 2006
- Konvencija št. 190 o odpravi nasilja in nadlegovanja v svetu dela, 2019

Seznam konvencij in priporočil MOD, ki jih je MOD klasificirala kot posodobljene, 2019:

<https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12020:::NO>
